

UDK/UDC: 75.071 Klović, J.(063)

Ivan Golub, Zagreb, akademik

PROSLAVLJENA 510. OBLJETNICA ROĐENJA JULIJA KLOVIĆA U RODNOM MJESTU GRIŽANE

Sažetak

Autor donosi sažeti prikaz događanja na dan 5. prosinca 2008. u Domu kulture u Grižanima kojima je obilježena 510. obljetnica rođenja Julija Klovića. Tom je prigodom dr. sc. Milan Kruhek održao predavanje *Frankopanski Kašteli u Vinodolu* popraćeno svjetlopisima Zvonimira Gerbera. Sam autor, akademik Ivan Golub, darovao je Grižanima bibliofilsko izdanje pjesan - poemu *Maximus in minimis* sa svojim stihovima i s iluminacijama Ivana Lackovića Croate. U prostoru Doma kulture otvorena je izložba slika *Kloviću u čast* koje su nastale tijekom rada Likovne kolonije *Juraj Julije Klović*.

Ključne riječi

Juraj Julije Klović, 510. obljetnica rođenja, Grižane

Dana 5. prosinca 2008. u Grižanima u Vinodolu u Domu kulture obilježena je 510. obljetnica rođenja Julija Klovića, sitnoslikara-minijaturista, koju su upriličili Likovna radionica *Juraj Julije Klović*, Grižane i Karlovačko dječje odmaralište Selce, pod pokroviteljstvom Općine Vinodolske i Udruge za očuvanje narodnih običaja i kulturne baštine *Juraj Julije Klović*. Dr. sc. Milan Kruhek održao je predavanje *Frankopanski Kašteli u Vinodolu* popraćeno svjetlopisima Zvonimira Gerbera. Zorom slike i živom riječi predloženi su kaš-

teli Zrinskih. Predavač, vrli moj nekoć učenik, završivši izlaganje o grižanskim kaštelima i Juliju Kloviću, najavio je moj govor o Juliju Kloviću rodnom iz Grižana. I govorio sam:

Svijet se s pravom divi Jurju Juliju Kloviću. No udivljenja je vrijedno i Klovićevo rodno mjesto Grižane i čitav zavičaj, koji njeguje uspomenu na svoga dičnog sina i nakon toliko godina, danas slavi njegovu 510. obljetnicu rođenja. Kad se je 1498. ovdje u Grižanima rodio Juraj Julije Klović, ne znamo je li se tko pitao, što će biti od ovoga djeteta. Ali znamo što je od njega bilo. Na grobnoj ploči mu u Rimu, nadomak Michelangelovog Mojsija u bazilici sv. Petra u okovima piše: *Julije Klović slikar bez premca – Iulius Clovius pictor nulli secundus*. A Klovićev suvremenik i prijatelj, otac povijesti umjetnosti Giorgio Vasari, u svome djelu *Životopisi znamenitih slikara, kipara i arhitekata – Le vite...* (1568), Rim, napisao: *Nikada nije postojao niti će se u idućim stoljećima pojaviti tako rijedak i vrstan minijaturist, ili, možemo reći, sitnoslikar, kakav je Don Julije Klović. On se rodio u zemlji Slavonskoj iliti Hrvatskoj, u selu koje se zove Grižane – in una villa detta Grisone, u biskupiji Modruškoj. Na krštenju dadoše mu ime Juraj Julije.*

Ove godine, na samu 430. godišnjicu Klovićeve smrti, pohodio sam Klovićev grob, i zapisao u ovu crvenu bilježnicu što je držim u ruci: *Rim, 3. siječnja 2008. oblačni četvrtak. Basilica San Pietro in vincioli. Na grobu Julija Klovića. Na 430. godišnjicu smrti njegove. Ponesoh tri cvijeta, tri ruže crvenu, bijelu i plavu, tri ruže boje hrvatske zastave. Na nadgrobnoj ploči Klovićevoj piše 'Iz Hrvatske - De Croatia.'*

*Don Julije u diki ste nebeskoj
Sada u živo gledate ono
što ste slikali u mašti.
Niste Hrvatsku zaboravili
Potpisali ste se ono
Ja Julije Klović iz Hrvatske
Io Don Iulio Clovio de Croazia.*

Milost je, što mi je dano iste ove 2008. godine, na 430. godišnjicu smrti, biti na Klovićevom grobu i stupiti na tlo Grižana, posvećeno Klovićevim rođenjem i s vama slaviti 510. godišnjicu rođenja. Deus ludens. Deus ridens. Kao rođendansku čestitku darujem Grižanima, na ruke gospodina Barca, predsjednika Udruge za očuvanje narodnih običaja i kulturne baštine *Juraj Julije Klović*, Likovnoj radionici *Juraj Julije Klović*, na čuvanje Muzeju u nastajanju *Juraj Julije Klović* bibliofilsko izdanje pjesan *Maximus in minimis* s mojim stihovima i s iluminacijama Ivana Lackovića Croate. Pročitat ću vam svoju prvu pjesmu kojom se poema otvara, a tiče se rodnih Klovićevih Grižana i njegovog djetinjstva:

*Va voj dolini
 Kopala je tuji trsi
 Sirota žena
 Va voj dolini
 Čuval je tuje ovce
 Siroti dečkić
 Na nohtu je naslikal
 Zadnju vičeru
 I stari grad
 Prošal je fratar
 I Frankopan
 I zel ga
 Va Crikvenicu
 Va samostan.*

Pjesan – poema *Maximus in minimis*¹ sastoji se od mojih pjesama na hrvatskom i na talijanskom jeziku oslikanih vlastoručno Ivanom Lackovićem Croatom i od Lackovićevih bakroreza. Ovaj, međutim, bibliofilski primjerak, što mi ga je u ruke dala Ana, supruga pokojnoga Ivana Lackovića Croate, nije dovršen. Sadrži od Lackovića potpisane bakroreze. Pjesme, međutim, nisu oslikane. Predlažem da ih načini ovdje prisutni slikar Marijan Mavrić iz Grižana sâm ili kao preslik s jednog Lackovićevog primjerka poeme ili pak da to načini skupina slikara.

Ovom prilikom zahvaljujem Općini Vinodolskoj, njenom ovdje prisutnom načelniku, što je prihvatio moj prijedlog da proglašim počasnim građaninom kardinala Estanislava Estebana Karlica porijeklom iz Grižana, koji je ove godine bio posjetio rodnu kuću svojih roditelja u Grižanima i služio misu u župnoj crkvi u Grižanima, gdje su se njegovi roditelji vjenčali. Danas sam u Grižanima, zaseoku Karličima, u kući mr. Marijana Karlića, ovdje prisutnoga, vidio na zidu uokvirenu fotografiju mladog svećenika E. E. Karlica okružena rodbinom Nitko nije slutio da će mladi svećenik biti jednom biskup i kardinal. Znao je Onaj koji stoluje na nebesima. Potpis na fotografiji ima nadnevak 1957. Te godine, gle, prije punih 50. godina bio sam zaređen za svećenika i služio mladu misu u rodnom Kalinovcu. Pozdravljam ovdje prisutnoga grižanskog župnika. Hvala. Bogu hvala.

Poslije ovoga govora prof. Željka Jurčić Kleković otvarajući izložbu slika Likovne kolonije *Juraj Julije Klović*, rekla je kako nakon predavanja i govora prethodnika, koji nisu nikoga ostavili ravnodušnim, nema puno riječi i pro-

¹ Golub, Ivan, (1978), *Maximus in minimis*, bibliofilsko izdanje, Zbirka Biškupić, Biblioteka Tempora 1, Zagreb - izdano o 400. godišnjici Klovićeve smrti

glašava izložbu otvorenom. Izložba se zove *Kloviću u čast*. Izlažu slikari Ivan Blažević, Danijel Butala, Libuša Kirac, Marijan Mavrić i Domagoj Zoričić.

Grižane, 5. prosinca 2008., kišni petak na večer.

Summary

Ivan Golub

**CELEBRATING THE 510th ANNIVERSARY
OF JULIJE KLOVIĆ'S BIRTH IN HIS NATIVE PLACE
OF GRIŽANE**

The author outlines a brief account of events that took place on 5 December 2008, at the House of Culture in Grižane, marking the 510th anniversary of the birth of Julije Klović. On that occasion Milan Kruhek, PhD, delivered a lecture titled *Frankopan Castles in Vinodol*, accompanied by Zvonimir Gerber's photographs. The article's author Ivan Golub donated Grižane a bibliophilic edition of a poem titled *Maximus in minimis*, containing his lyrics and illuminations by Ivan Lacković Croata. The House of Culture in Grižane also hosted *In the Honour of Klović*, an exhibition of works that were created during *Juraj Julije Klović* visual colony.